

राज्यातील आदिवासी विकास विभागांतर्गत कार्यरत प्राथमिक शासकीय आश्रमशाळांना माध्यमिक आश्रमशाळा म्हणून श्रेणीवाढ करणे व माध्यमिक आश्रमशाळांना संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालये सुरु करून श्रेणीवाढ करणे तसेच शासकीय आश्रमशाळांमध्ये तुकडीवाढ करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: शाआशा-२०१८/प्र.क्र.२९५/का.१३

मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२

दिनांक: २७ नोव्हेंबर, २०१८.

वाचा :-

- (१) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र क्र. शाआशा २०१५/प्र.क्र.६९/का.६(२)/४२१६, दि.८ जून, २०१८.
- (२) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचे पत्र क्र. शाआशा २०१५/प्र.क्र.६९/का.६(२)/४२८०, दि.१३ जून, २०१८.
- (३) बालंकाचा सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम-२००९.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील डोंगराळ व दुर्गम भागातील आदिवासींमध्ये शिक्षणाचा प्रसार व्हावा या हेतूने शासनाने सन १९७२-७३ पासून "आश्रमशाळा समूह" योजना सुरु केली. या योजनेंतर्गत सध्या शासनामार्फत चालविल्या जाणाऱ्या एकूण ५०२ शासकीय आश्रमशाळा असून त्यापैकी शासकीय प्राथमिक आश्रमशाळा व माध्यमिक शासकीय आश्रमशाळा सुरु आहेत, त्यापैकी काही माध्यमिक आश्रमशाळा संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालये सुरु आहेत. सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून २१ प्राथमिक आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करून माध्यमिक आश्रमशाळेचे वर्ग (इ.८ वी ते इ.१० वी) मंजूर करणे व ६ आश्रमशाळांमध्ये तुकडीवाढ (इ.८ वी ते इ.१० वी) मंजूर करणे. तसेच १० माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करून संलग्न कनिष्ठ महाविद्यालय (इ.११ वी व इ.१२ वी) कला व विज्ञान मंजूर करणे व ५ उच्च माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये तुकडीवाढ (इ. ११वी व १२वीचे) मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने दि.१/११/२०१८ रोजी झालेल्या मंत्री मंडळाच्या बैठकीत सदर प्रस्तावास मान्यता देण्यात आली असून त्यानुषंगाने शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:-

- (१) राज्यातील आदिवासी विकास विभागांतर्गत चालविण्यात येणाऱ्या परिशिष्ट-१ मधील २१ प्राथमिक आश्रमशाळांमध्ये सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून श्रेणीवाढ करून माध्यमिकचे इ.८ वी ते इ.१० वी चे वर्ग सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- (२) सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून परिशिष्ट-२ मधील ६ माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये इ. ८ वी ते १० वी ची अतिरिक्त तुकडी सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

- (३) सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून परिशिष्ट-३ मधील १० आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करून संलग्न उच्च माध्यमिकचे इ.११ वी व इ.१२ वी. कला व विज्ञान चे वर्ग सुरु करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- (४) सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षापासून परिशिष्ट-४ मधील ५ उच्च माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये इ.११ वी व इ.१२ वी. कला व विज्ञान ची अतिरिक्त तुकडी सुरु करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.
- (५) उपरोक्त प्रमाणे श्रेणीवाढ/तुकडीवाढ करण्यासाठी परिशिष्ट-५ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे प्रत्येक आश्रमशाळेसाठी आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय शिक्षक/ शिक्षकेत्तर कर्मचारी पदे मंजूर करण्यात येत आहेत. तसेच सदर पद व विद्यार्थ्यांवरील तद्नुषंगिक खर्चास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.
- (६) श्रेणीवाढीची मान्यता देण्यात आलेल्या शासकीय आश्रमशाळांचा शैक्षणिक दर्जा उंचावणे आवश्यक आहे. त्यासाठी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी.
- (अ) त्यादृष्टीने अशा आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांचा वार्षिक निकाल किमान ८०% असावा. तसेच त्यापैकी किमान ६०% विद्यार्थ्यांना प्रथमश्रेणी मिळणे आवश्यक राहिल.
- (ब) सदर आश्रमशाळांमध्ये नियमानुसार प्रशिक्षित अर्हताकारी शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचा-यांची नियुक्ती करण्यात यावी. माध्यमिक शाळांमध्ये इंग्रजी विषय शिकविणाऱ्या शिक्षकांचे शिक्षण इंग्रजी माध्यमातून झाले असल्यास व त्यांच्या शैक्षणिक अर्हतेत प्रामुख्याने इंग्रजी विषयात प्रथमश्रेणी प्राप्त झाली असल्यास त्यांना नियुक्तीस प्राधान्य देण्यात यावे.
- (क) बालकाचा सक्तीचा व मोफत शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ अंतर्गत नमूद करण्यात आलेल्या सोयी-सुविधा विद्यार्थ्यांना उपलब्ध करणे व शिक्षणाचा स्तर उकृष्ट ठेवणे बंधनकारक राहिल.
- (७) यापुढे मंजूर शासकीय आश्रमशाळांमध्ये गरजेनुसार श्रेणीवाढ व तुकडीवाढ करण्याचे अधिकार आदिवासी विकास विभागास राहतील. त्यानुसार यापुढे श्रेणीवाढ व तुकडीवाढीचे प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात यावेत.
- (८) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक, संबंधित अप्पर आयुक्त व संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांनी उपरोक्त बाबत आवश्यक ती कार्यवाही तात्काळ करावी. उपरोक्त खर्च शासकीय आश्रमशाळांच्या संबंधित अर्थसंकल्पिय लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व वेळोवेळी मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- (९) सदरहू शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२८८/व्यय-१४, दि.६/७/२०१८ रोजीचये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

(१०) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८११२७१२३८३७१६२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. ना. शिंदे)

सहपत्र:- परिशिष्ट "१" ते "५"

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अप्पर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (आ.वि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.राज्यमंत्री (आ.वि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
६. मा.प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन मुंबई.
८. मा.अप्पर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
९. सर्व मा.विधान सभा सदस्य/विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे मार्फत.
१०. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
११. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/अमरावती/नागपूर
१२. सर्व विभागीय आयुक्त.
१३. सर्व जिल्हाधिकारी.
१४. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
१५. संचालक, प्राथमिक शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१६. संचालक, माध्यमिक शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१७. संचालक, उच्च शिक्षण संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१८. सदस्य सचिव तथा राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, जवाहर बाल भवन, नेताजी सुभाषचंद्र मार्ग, चर्नी रोड, मुंबई - ४००००४.
१९. विभागीय शिक्षण संचालक, नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/नागपूर
२०. संचालक, सर्व शिक्षा अभियान संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, चर्नीरोड, मुंबई
२१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १/२ मुंबई/ नागपूर

२२. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १ / २ मुंबई/ नागपूर
२३. संचालक, लेखा व कोषागरे संचलनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२४. जिल्हा कोषागार अधिकारी, नाशिक/धुळे/नंदुरबार/जळगाव/ठाणे/यवतमाळ/अमरावती/
नागपूर/गोंदिया/गडचिरोली.
२५. सर्व सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग,
मंत्रालय, मुंबई.
२६. मुख्याध्यापक, संबंधित शासकीय आश्रमशाळा . (परिशिष्ट "१" व " ५") प्रमाणे. (संबंधित
प्रकल्प कार्यालय यांच्यामार्फत)
२७. निवडनस्ती (का-१३)

परिशिष्ट - १

प्राथमिक आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करून इ.८ वी, इ.९ वी इ. १० वी चे वर्ग सुरु करण्यात येणाऱ्या शाळांची यादी.

अ. क्र.	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१	शासकीय आश्रमशाळा, मढ, ता.मुरबाड, जि.ठाणे
२	शासकीय आश्रमशाळा, दहागाव, ता.शहापूर, जि.ठाणे
३	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, सावरोली, ता.शहापूर, जि.ठाणे
४	शासकीय आश्रमशाळा, ओझर, ता. जव्हार, जि. पालघर
५	शासकीय आश्रमशाळा, घानवळ, ता. मोखाडा, जि. पालघर
६	शासकीय आश्रमशाळा, आमगाव, ता.वाडा, जि. पालघर
७	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, घोडेगाव, ता. आंबेगाव, जि. पुणे
८	शासकीय प्राथमिक आश्रमशाळा, मुथाळणे, ता. जुन्नर, जि. पुणे
९	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, वडगाव शिंदे, ता. पुसद, जि.यवतमाळ
१०	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, पुसद, ता. पुसद, जि. यवतमाळ
११	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, अमरावती, ता., जि. अमरावती
१२	शासकीय आश्रमशाळा, धानोरा, ता. मोर्शी, जि. अमरावती
१३	शासकीय आश्रमशाळा, शिरड शहापूर, ता. वसमत, जि. हिंगोली
१४	शासकीय आश्रमशाळा, तिसगाव, ता. खुलत्ताबाद, जि. औरंगाबाद
१५	शासकीय आश्रमशाळा, थेटेगव्हाण, ता. धारूर, जि.औरंगाबाद
१६	शासकीय आश्रमशाळा, किन्हीराजा, ता. मालेगाव, जि. वाशिम
१७	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, नंदूरबार, ता. जि. नंदूरबार
१८	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, नवापूर, ता. नवापूर, जि. नंदूरबार
१९	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, राजूर, ता. अकोले, जि. अहमदनगर
२०	शासकीय इंग्रजी माध्यम आश्रमशाळा, मुंढेगाव, ता. इगतपूरी, जि.नाशिक
२१	शासकीय आश्रमशाळा, सावरगांव, ता. धानोरा, जि. गडचिरोली

*****

परिशिष्ट २

प्राथमिक आश्रमशाळांमध्ये इ. ८वी ते १०वी ची तुकडीवाढ करण्यात येणाऱ्या शाळांची यादी.

अ.क्र.	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, विनवळ, ता. जव्हार, जि. पालघर
२	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, न्याहाळे, ता. जव्हार, जि. पालघर
३	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, कारेगाव, ता. मोखाडा, जि. पालघर
४	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, साकूर, ता. जव्हार, जि. पालघर
५	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, साकरे, ता. विक्रमगड, जि. पालघर
६	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, गोंदे, ता. मोखाडा, जि. पालघर

*****

परिशिष्ट -३

माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये श्रेणीवाढ करून उच्च माध्यमिकचे इयत्ता ११ व १२ वी कला व विज्ञान चे वर्ग सुरु करावयाच्या शाळांची यादी.

अ.क्र.	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१	शासकीय आश्रमशाळा, दाभाडी, ता. डहाणू, जि. पालघर.
२	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, ऍंबुर-ऐरंबी, ता. पालघर, जि. पालघर
३	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, आस्वाली, ता. डहाणू, जि. पालघर
४	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, नरकोळ, ता. डहाणू, जि. पालघर
५	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, उदवा, ता. तलासरी, जि. पालघर
६	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, पिंगळस, ता. कर्जत, जि. रायगड
७	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, साकरे, ता. विक्रमगड, जि. पालघर
८	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, गोंदे, ता. मोखाडा, जि. पालघर
९	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, पिंपरकणे, ता. अकोले, जि. अहमदनगर
१०	शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळा, कोथळी, ता. बार्शी, जि. अकोला.

*****

परिशिष्ट -४

माध्यमिक आश्रमशाळांमध्ये उच्च माध्यमिकचे इयत्ता ११ व १२ वी कला व विज्ञान ची तुकडी सुरु करावयाच्या शाळांची यादी.

अ. क्र.	शासकीय आश्रमशाळेचे नांव
१	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, नंडोरे, ता. पालघर, जि. पालघर
२	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, वरवाडा, ता. तलासरी, जि. पालघर
३	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, डोंगरी, ता. तलासरी, जि. पालघर
४	शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा, सवणे, ता. तलासरी, जि. पालघर
५	शासकीय आश्रमशाळा, विनवळ, ता. जव्हार, जि. पालघर.

*****

परिशिष्ट -५

शासकीय प्राथमिक आश्रमशाळांना माध्यमिक श्रेणीवाढ (इ.८वी ते १० वी) करण्यासाठी तसेच माध्यमिक आश्रमशाळेत अतिरिक्त तुकडी सुरु करणेसाठी प्रत्येक शाळेसाठी मंजूर शिक्षक/शिक्षकत्तर पदांचा तपशिल खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	पद	श्रेणीवाढ व तुकडीवाढ		वेतन श्रेणी	ग्रेड पे
		एका शाळेसाठी पद संख्या	२७ शाळांसाठी पद संख्या		
१	माध्यमिक मुख्याध्यापक	१	२७	९३००-३४८००	४८००
२	माध्यमिकशिक्षक	४	१०८	९३००-३४८००	४३००
३	कनिष्ठ लिपिक	१	२७	५२००-२०२००	१९००
४	प्रयोगशाळा परिचर	१	२७	५२००-२०२००	१९००
एकुण		७	१८९		

शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळांना श्रेणीवाढ (इ.११ वी व १२ वी कला व विज्ञान) करण्यासाठी तसेच उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये अतिरिक्त तुकडी सुरु करणेसाठी प्रत्येक शाळेसाठी मंजूर शिक्षक/शिक्षकत्तर पदांचा तपशिल खालीलप्रमाणे

अ. क्र.	पद	श्रेणीवाढ व तुकडीवाढ		वेतन श्रेणी	ग्रेड पे
		एका शाळेसाठी पद संख्या	१५ शाळांसाठी पद संख्या		
१	अध्यापक (इ.११ वी व इ. १२ वी कला शाखा)	४	६०	९३००-३४८००	४६००
२	अध्यापक (इ.११ वी व इ. १२ वी विज्ञान शाखा)	४	६०	९३००-३४८००	४६००
३	ग्रंथपाल	१	१५	५२००-२०२००	२४००
४	प्रयोगशाळा सहाय्यक	१	१५	५२००-२०२००	१९००
एकुण		१०	१५०		

*****